

DAGNY JOENSEN
ÁLVUR HARALDSEN

Tað er vanligt at spyrja fólk, sum leggja frá sær, hvat tey nú fara at taka sær til.

Tað spurdu vit eisini Dianu í Puntabyrgi, tá hon fyrri stuttum fór frá sum formaður í Javna.

- Nú fari eg at arbeiða fyrri at børn okkara kunnu flyta heimanífrá, sigur Diana í Puntabyrgi.

- Er tað ikki rættiliga seint at hugsa um tað, nú børnini eru 30 og 36 ára gomul?

- Jú, gamaní, men sum nú er, eru umstøðurnar ikki okkum til vildar, men vit vilja gera okkara til, at fáa viðurskiptini í rættlag, sigur Diana.

Um hvussu langa tíð tað skal taka, sigur Diana, at hon vildi helst, at tað ikki vardi ov leingi, men at tað helst ganga nokkur ár, áðrenn ætlanin kann gerast veruleiki.

Diana í Puntabyrgi er 55 ára gomul, og skuldi sostatt eftir vanligum umstøðum, ikki havt fyrri neyðini at hugsa um børnini, 36 ára gomlu Ann og Tóra, sum er 30 ára gamal.

Tey eru menningartarnað, og tí ræður um hjá foreldrunum at tryggja børnunum góð livikor soleiðis, at tey kunnu klára seg tá foreldrinu ikki eru longur.

- Eg vil arbeiða fyrri at fáa teimum eitt heim, sum tey kunnu kenna sum sítt egna, sigur Diana í Puntabyrgi.

- Vónin er sjálvandi, at tey kunnu búgva í einum vanligum heimi, sum ikki ber dām av stovni, sigur Diana. Hon heldur, at sambýli er góð skipan, men at hesi tíverri eisini bera dām av at vera stovnur, í minni format.

Foreldrinu hava tó gjørt sínar royndir við at lata Ann flyta heimanífrá í tveimum umfórnum, men báðar ferðir vildi dótturin sleppa heimaftur at búgva.

Vit hava ikki verið til reiðar áður

- Hevði tað ikki verið lættari fyrri báðar partar, um børnini fóru fyrr heimanífrá?

- Kanska tað, men tey hava ikki verið til reiðar at flyta - og tað havi eg heldur ikki verið, sigur Diana og brosar.

- Vit hava tosað nógv um hetta seinasta árið, og eru samd um, at vit skulu fyrreika okkum væl, bæði tey og vit, sigur Diana, sum ikki dugir at meta um, hvørt børnini hava verið ov leingi heima. Hon er tó sannførd um, at sjálv hevði hon ikki viljað verið hesi árin saman við børnunum fyrri uttan, og at tað hevur gagnað Ann og Tóra.

- Tað, at tey hava búð so leingi heima, ger, at tey kanska eru betur før fyrri at flyta, tí tey hava fingið góða barlast. Eitt nú byggir gerandisdagurin á kristna lívið - bæði hjá okkum og børnunum, sum hava funnið sítt andaliga stöði. Tað skal ikki

Diana í Puntabyrgi, mamma at tveimum menningartarnaðum børnum:

Tað skuldi bara vera soleiðis

- Okkara gerandisdagur er ikki truplari enn hjá øðrum. Hann er bert øðrvísi, tí vit ikki hava somu umstøður sum aðrar familjur, sigur Diana í Puntabyrgi, ið nú leggur frá sær í felagnum Javna, aftaná nógv strævin, men áhugaverd ár

gerast til einkis, fyrri tað um tey fara frá okkum.

- Tí er tað so umráðandi, at tað, sum vit hava lært børnini, verður bygt víðari á, nú tey fara víðari í lívinum.

Taka ikki alt fyrri givið
- Er tað ikki vanligt at børnini kanska hava aðrar

meiningar enn foreldrinu?

- Okkara børn taka ikki alt fyrri givið, sum vit siga, og tey hava eisini sína hugsan um ymiskt, og lurta ikki altíð eftir okkum, sigur Diana. Munurin er kanska, at vegna teirra brek, gera og hugsa tey kanska meira í somu sporum sum foreldrinu.

Hon leggur tó dent á, at Ann og Tóru eru tveir persónar, sum ikki standa í stað. Við hvørt gera tey framstig hvørt sær, og aðrar tíðir standa tey í stað.

Børnini hava góðar umstøður heima. Búgva í íbúð fyrri seg í hugnaligum og heimligum umhvørvi.

Gerandisdagurin er at fara

til arbeiðis á vardum verkstaði, men áðrenn tey fara heimanífrá, hava tey somu skyldur sum onnur, taka upp eftir seg o.s.fr.

Torført at fara frá

Íbúðin ber dām av áhugamálum hjá teimum, sum har búgva. Tey bæði eru upptikin av tónleiki, smíð, nátt-

úru o.s.fr.

Tað er ikki lægt, um tey bæði ikki eru hugað at flyta. Útsýnið er til sjógvinn, men um Tóru skal flyta og t.d. fær hug at fara á flót, hugsar mammann um, at tað kanska ikki verður so lætt hjá honum at sleppa, um tað ikki liggur fyrri hjá starvsfólki at fara við honum. Hann gerst avgjört meira bundin tá.

Tá tey í seinastuni hava tosað um at flyta heimanífrá, hava børnini avgjört síni ynski um hvussu tey vilja búgva. Bæði eru samd um, at tey vilja hava útsýni út á sjógv. Trupulleikin er bert, at tað ikki ber til at seta krøv, tá ein ikki er sjálvhjálpin, og tað eru systkini ikki. Tey fara altíð at hava brúk fyrri hjálpin.

Drúgvur fyrirleikar

Ein partur av prátinum heima er tí eisini at tosa við børnini um brekini, og royndir at læra tey at liva við hesum.

Annar partur av prátinum er at tosa um teir møguleikar sum eru, og her er Diana í Puntabyrgi ikki sannførd um, at sambýli er besta loysnin fyrri øll.

Tóru búið fyrri nokrum árum síðan í Danmark í trý ár. Tá hann kom heim aftur, var ætlanin at fáa pláss fyrri honum í sambýli, men einki stað var til hansara.

Nú eru umleið 10 sambýli í Havn, og systkini standa á bíðilista.

Diana í Puntabyrgi heldur at ein loysn kundi verið, um ein sambýlingur, við felags hentleikum var stovnaður, har menningartarnað kundu búið í vardum íbúðum.

Annar møguleiki, sum eisini er til í dag, er, at brekað búgva í íbúð, men hava tilknýti til ein stovn, har tey t.d. kunnu fáa at eta og vaska klæðir o.a.

- Tað, at vera menningartarnaður er ikki so einfalt, at øll kunnu koyrast í ein bólk. Hesir persónar hava ymisk brek og eru eins fjølltáttad og serstök, sum onnur menniskju. Tí er neyðugt at hava fleiri tilboð til menningartarnað, og at flokka tey í bólkar, sum sita saman eftir tórvi á bústaði, starvsfólkum o.s.fr., sigur Diana í Puntabyrgi, sum førir fram at vit ongan brekaðpolitikk hava í Føroyum, og hvussu neyðugt tað er at fáa meira skipaði viðurskipti á hesum øki.

Hóast hon kundi hildið fram at tosa um hetta, so gevast vit her.

Nýtt ættarlið tekur við

Diana í Puntabyrgi leggur frá sær, aftaná at hava tosa mál teirra brekaðu í 25 ár í Javna. Hon er fegin um, at nýggj og yngri fólk eru komin til í felagnum, sum kunnu taka yvir áhugamálini, sum hon í árávis hevur stríðst fyrri.

Um sítt stríð sigur Diana í Puntabyrgi: - Hetta varð bara okkara lív, og eg dugi ikki at hugsa mær nakað øðrvísi. Sjálvandi havi eg verið máttleys í lötum, men eg veit av royndum, at tað er neyðugt at stríðast, fyrri at koma víðari.